

T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
Yüksek Fen Kurulu Başkanlığı

Karar Konusu: Görüş talebi
Karar No : 2011/32
Karar Tarihi : 12/10/2011

YÜKSEK FEN KURULU KARARI

I- GİRİŞ

..... Üniversitesi Yapı İşleri ve Teknik Daire Başkanlığı tarafından ihale edilerek yapımı devam eden "1. Etap Altyapı İnşaatı" ile ilgili görüş talep edilmektedir.

II- KONU

İdaresinin 16.09.2011 tarih ve sayılı yazısında özetle; 4734 ve 4735 sayılı kanunlara göre ihale edilerek birim fiyat sözleşmeye bağlanan "1.Etap Altyapı İnşaatı İşİ"nde, ÇNÜ-002, ÇNÜ-020 ve ÇNÜ-129 poz nolu birim fiyatların uygulanması ile ilgili yükleniciyle aralarında anlaşmazlık oluştuğu belirtilerek, konuya ilişkin görüşümüzün bildirilmesi talep edilmiştir.

II- İNCELEME

Konu, Kurulumuzda gönderilen bilgi ve belgelerle ilgili mevzuatı çerçevesinde inceleme ve değerlendirmeye tabi tutulmuş olup, idaresi yazısı ve eklerindeki tarafların görüş ve beyanları özet olarak aşağıda belirtilmektedir.

Yüklenicinin talep ve beyanları;

Yolun 1+840-2+220 km.leri arasına isabet eden 380 mt. lik bölümünde kazı klasının % 90 oranında kaya olduğu, buna karşılık ödenen bedelin maliyetin çok altında bulunduğu ve firmalarının mağdur olduğu, bu nedenle bu kesimde gerçeğe uygun yeniden klas tespitinin yapılması ve ödemenin de bu klasa uygun fiyat üzerinden yapılması,

Yarma kazısı yapılması ve artan kazının nakledilmesi birim fiyatına esas analizde, nakliyenin 500 mt. ye taşınacağı esasına göre analizi oluşturarak bu analize dayalı teklif fiyatın bedelinin belirlendiğini, ancak kazının 2000 mt. ye nakledildiğini, bu nedenle aradaki bedel farkının tarafına ödenmesi,

Beton imalatlarında idaresince sülfatlı çimento kullanıldığı, ancak teklif birim fiyatına esas analizindeki çimentonun sülfatlı çimento olmadığı, dolayısıyla sülfatlı çimento ile normal çimento arasındaki bedel farkının tarafına ödenmesi,

ÇNÜ-129 poz nolu "makine ile tuvenan kum-çakıl temin edilerek, makine ile serme, sulama, sıkıştırma yapılması" birim fiyatı yerine idaresince ÇNÜ-002 poz nolu "yarma kazısı yapılması ve kullanılması" birim fiyatı üzerinden ödeme yapılmak istendiği, ancak sözleşmesine göre ödemenin ÇNÜ-129 poz nolu birim fiyattan yapılması,

Gerektiğine ilişkin bulunmaktadır.

İdaresinin görüşleri ise;

İhale öncesi belirlenip isteklilere verilen ihale dosyası ile yapılacak tüm kazılara esas olacak şekilde kazı klaslarının verildiği, dolayısıyla uygulamada kazı klaslarının değiştirilemeyeceği,

T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
Yüksek Fen Kurulu Başkanlığı

Karar No : 2011/32
Karar Tarihi : 12/10/2011

- 2 -

ÇNÜ-002 poz nolu birim fiyatın tarifinde kazının 5000 mt. ye kadar nakliyesi bedelinin birim fiyata dahil olduğu belirtildiğinden, ilave bir nakliye bedelinin ödenemeyeceği,

Söz konusu tuvenan malzemeye ait ocağın proje alanı yakınında olduğu, yapılan imalatın ÇNÜ-002 poz nolu birim fiyata ait imalatla aynı nitelikte olduğu, bu nedenle de ödemenin bu birim fiyat üzerinden yapılmasının uygun olacağı,

İşe ait Özel Teknik Şartnamede tüm betonlarda sülfatlı çimentonun kullanılmasının gerektiği belirtilmiş olduğundan, sülfatlı çimentoya dayalı olarak bir bedel farkının ödenemeyeceği,

Yönündedir.

İşe ait sözleşmenin, **Sözleşmenin türü ve bedeli** başlıklı 6 ncı maddesinde;

“6.1. Bu Sözleşme, birim fiyat sözleşme olup, ihale dokümanında yer alan ön ve/veya kesin projelere (ihale dokümanında mevcut olan projelere göre biri veya her ikisi yazılır) ve bunlara ilişkin mahal listeleri ile birim fiyat tariflerine dayalı olarak, İdarece hazırlanmış birim fiyat teklif cetvelinde yer alan her bir iş kaleminin miktarı ile bu iş kalemleri için yüklenici tarafından teklif edilen birim fiyatların çarpımı sonucu bulunan tutarların toplamı olan..... (rakam ve yazıyla)..... bedel üzerinden akdedilmiştir.

6.2. Yapılan işlerin bedellerinin ödenmesinde, birim fiyat teklif cetvelinde yüklenicinin teklif ettiği ve sözleşme bedelinin tespitinde kullanılan birim fiyatlar ile varsa sonradan tespit edilen yeni birim fiyatlar esas alınır.” hükmü,

Birim fiyat teklif mektubunun birinci maddesinde; “Yukarıda ihale kayıt numarası ve adı yer alan ihaleye ilişkin ihale dokümanını oluşturan tüm belgeler tarafımdan okunmuş, anlaşılmış ve kabul edilmiştir.” beyan ve taahhüdü, yer almaktadır.

Bu hükümler ile,

Anlaşmazlığa konu hususlardan:

Sülfata dayanıklı çimento bedel farkı ile ilgili olarak;

Beton imalatlarıyla ilgili birim fiyatların tariflerinde yer alan; “Satın alınan ve beton pompasıyla basılan, basınç dayanım sınıfı C 25/30 (BS 25 B 300) olan hazır beton dökülmesi (beton nakli dahil - Özel Teknik Şartnameye uygun özellikte)” şart ile,

İhale dokümanları arasında ve sözleşme ekinde yer alan Özel Teknik Şartnamenin “İşin Kapsamı-Genel” başlıklı bölümünün son paragrafındaki; “Kampus içerisindeki hazır betonla yapılacak tüm imalatlarda, sülfata dayanıklı çimento kullanılacak, çimento türevi buna göre seçilecektir. Katkı yada sülfata dayanıklı çimento kullanımının ilave bedelleri, iş kalemlerin birim fiyatlarına dahil kabul edilecek, herhangi bir ilave bedel ödenmeyecektir.” hükmü,

T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
Yüksek Fen Kurulu Başkanlığı

Karar No : 2011/32
Karar Tarihi : 12/10/2011

- 3 -

Birlikte değerlendirildiğinde; kampus içerisinde hazır betonla yapılacak tüm imalatlarda sülfata dayanıklı çimento kullanılmasının gerekli olduğu ve sülfata dayanıklı çimento kullanımından dolayı da yükleniciye ilave bir bedelin ödenemeyeceği hususu açıktır.

Kazı artığı malzemeye ilave nakliye bedeli talebi ile ilgili olarak;

İhale dokümanları ve sözleşmesi ekinde yer alan birim fiyat teklif cetvelindeki ÇNÜ-002 poz nolu birim fiyatın tarifi “Yarma Kazısı Yapılması ve Kullanılması (Klas: %55 toprak, %25 küskülük, %20 yumuşak kaya) Yol yapımı için her türlü makine, işçilik ve artan malzemenin 5000 metreye kadar nakliyesi dahil – Özel Teknik Şartnameye uygun özellikte” şeklinde tanımlanmıştır.

Bu tariften de görüleceği üzere, artan kazı malzemesinin 5000 mt. ye kadar taşınması bedeli birim fiyata dahil bulunmaktadır. Yüklenicinin ihalede bu birim fiyat tarifine dayalı olarak teklif birim fiyatını verdiği, bu teklif birim fiyat üzerinden de sözleşme akdedildiği, dolayısıyla aşırı düşük tekliflerin değerlendirilmesi sırasında yüklenici tarafından verilen analizlerin birim fiyat tarifini değiştirmesinin söz konusu olamayacağı bilinen bir husustur.

Diğer taraftan, Birim fiyat tarifinin atıf yaptığı Özel Teknik Şartnamenin “İşin Kapsamı-Genel- Şartnameye ve yapılacak işlere ilişkin açıklamalar” bölümünde “Yarma ve dolgu imalatlarından çıkacak fazla malzeme, İDARE’nin gösterdiği yere yine İDARE’nin istediği şekilde depo edilecektir, bu taşıma için ayrıca ilave bedel ödenmeyecektir.” hükmü yer almaktadır.

Belirtilen bu hususlar ile sözleşmesinin 6 ncı maddesi hükmü, teklif mektubunun birinci maddesi hükmü, ÇNÜ-002 poz nolu birim fiyatın tarifi ve Özel Teknik Şartnamesinin bahis konusu hükmü birlikte değerlendirildiğinde, yükleniciye kazı artığı malzemenin 2000 mt mesafeye taşınmasından dolayı ÇNÜ-002 poz nolu birim fiyatın dışında ilave bir bedelin ödenemeyeceği sonucuna varılmıştır.

Tuvenan malzeme konusu ile ilgili olarak;

Sözleşmesi eki birim fiyat teklif cetvelinde yer alan ÇNÜ-129 poz nolu birim fiyatın tarifi “Makine ile tuvenan kum çakıl temin edilerek, makine ile serme, sulama sıkıştırma yapılması-Malzeme, makine, her türlü işçilik ve nakliye dahildir-Özel Teknik Şartname’ye uygun özellikte” şeklinde tanımlanmıştır.

Bu birim fiyatın tanımına uygun olarak yapılan imalata bu birim fiyatın ödenmesi sözleşmesi ile taahhüt altına alındığı, dolayısıyla bunun yerine ÇNÜ-002 poz nolu imalatın da benzer mahiyette bir imalat olduğu öne sürülerek bunun üzerinden ödeme yapılmasının sözleşmesi hukukuna uygun düşmeyeceği açıktır. Nitekim idaresi de her iki poz nolu imalatların birbirinden farklı imalatlar olduğunu bildiği içindir ki birim fiyat teklif cetvelinde bu imalatları iki ayrı birim fiyat olarak düzenleme cihetine gitmiştir.

T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
Yüksek Fen Kurulu Başkanlığı

Karar No : 2011/32
Karar Tarihi : 12/10/2011

- 4 -

Kazı klasının değişmesi konusu ile ilgili olarak;

Sözleşmesi eki birim fiyat teklif cetvelinde yer alan ÇNÜ-002 poz nolu birim fiyatın tarifi “Yarma Kazısı Yapılması ve Kullanılması (Klas: %55 toprak, %25 küskülük, %20 yumuşak kaya) Yol yapımı için her türlü makine, işçilik ve artan malzemenin 5000 metreye kadar nakliyesi dahil – Özel Teknik Şartnameye uygun özellikte” şeklinde tanımlanmıştır.

Bu tanımlamadan görüleceği üzere 1 m³ yarma kazısı yapılması ve kullanılması için tek bir fiyat (paçal) öngörülmüştür. İşe ait Özel Teknik Şartnamenin “yol altyapısı - kazı işleri” bölümünde; “Sözleşme gerektiriyorsa, klasifikasyon nispetleri ve bunların kabarma ve sıkışma emsalleri kazı esnasında, her kesim için yerinde, idare ile müteahhit arasında tutanakla tespit edilecektir.” hükmü yer almaktadır.

Bu hükme karşın, uygulama sırasında proje değişikliği olması halinde, bu kesimlerde kazı fiyatlarının klas takdiri usulüne göre belirleneceğine ilişkin sözleşme ve eklerinde bir düzenleme bulunmaması hali dikkate alındığında, sözleşme ve ekleri hükümlerine göre proje değişikliği yapılan haller de dahil olmak üzere 1 m³ yarma kazısı yapılması ve kullanılması imalatı için birim fiyat cetvelindeki ÇNÜ-002 poz nolu birim fiyatın ödenmesinin gerekli olduğu hususu ortaya çıkmaktadır.

Bu hususlar taraflarca da biliniyor kabul edildiği içindir ki, bahis konusu 380 mt. lik bölümün dışında kazısı yapılan ve bedeli hakedişlerde ödenen diğer kesimlerde klas takdiri yapılması cihetine gidilmemiştir.

Bahis konusu birim fiyatın tarifinde kazı sınıflandırmalarına yer verilmiş olması durumu, yukarıda belirtilen hususlar dikkate alındığında, kazının paçal kazı olma niteliğini ortadan kaldırmamaktadır.

Bu itibarla bahis konusu 1+840-2+220 km.leri arasındaki kesimde, ihale öncesinde belirtilen klas oranlarının değiştirilerek yol kazıları için takdir edilecek yeni klas oranı üzerinden ödeme yapılmasının sözleşme ve ekleri hükümlerine uygun düşmeyeceği mütalaa edilmektedir.

IV-KARAR

Bahis konusu işle ilgili somut olaylar ön bölümde belirtildiği üzere detaylı olarak incelenmiş ve değerlendirilmiş olup buna göre;

1- Beton imalatlarında kullanılan sülfatlı çimentonun bedeli birim fiyatına dahil olduğundan, ayrıca sülfatlı çimentoya dayalı olarak ilave bir bedelin ödenemeyeceğine,

2- Yol işlerinde kazı artığı malzemenin 5000 mt. ye kadar nakledilmesi bedeli birim fiyatına dahil olduğundan, ayrıca 2000 mt. ye nakledilmesi nedeniyle birim fiyatın dışında ilave bir bedelin ödenemeyeceğine,

3- ÇNÜ-129 poz nolu birim fiyata uygun olarak yapılan imalatların bedelinin, ÇNÜ-002 poz nolu birim fiyat üzerinden ödenmesinin uygun olmayacağına,

T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
Yüksek Fen Kurulu Başkanlığı

Karar No : 2011/32
Karar Tarihi : 12/110/2011

- 5 -

4- Yol işlerinde yarma kazısı yapılması ve kullanılması imalatlarına ait ödemelerin klas değiştirilmeden ÇNÜ-002 poz nolu birim fiyat üzerinden yapılmasının uygun olacağına,

Çevre ve Şehircilik Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkındaki 644 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 16 ncı maddesinin birinci fıkrasının (a) bendine istinaden, 12/10/2011 tarihinde yapılan toplantıda katılanların oybirliği ile karar verilmiştir.

Başkan V.
Fuat ARABACI
İnş.Müh.
(imza)

Üye V.
Mithat EMRE
Mak.Müh.
(imza)

Üye V.
Hüseyin İSLAM
İnş.Müh.
(imza)

Üye V.
Osman KAYUM
Mak.Müh.
(imza)

Üye V.
M.Akif SAPMAZ
İnş.Müh.
(imza)

Üye V.
M.Feridun DUYGULUER
Şehir Plancısı
(imza)

Üye V.
Erhan ERTAN
Şehir Plancısı
(imza)

Üye V.
Fehmi İMAMOĞLU
İnş.Müh.
(imza)

Üye V.
Hidayet UYSAL
Şehir Plan.-Kamu Yönt.Uzm.
(imza)

Üye V.
Seyfettin AYÇİÇEK
Jeoloji Müh.
(imza)

Üye V.
Mustafa Tahsin BADEM
İnş.Y.Müh.
(imza)

Üye V.
Hüseyin ÇELİK
İnş.Müh.
(imza)

Üye V.
Hayrettin YILMAZ
İnş.Müh.
(imza)